

SVEBIO
Svenska Bioenergiföreningen
/Kjell Andersson

2019-02-12

REMISSYTTRANDE

Dnr: 2016/1277

Till
Skogsstyrelsen

Remissyttrande över rapporten "Skogsskötsel med nya möjligheter"

Svebio, Svenska Bioenergiföreningen, har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerade rapport.

Svebio är en ideell organisation med mål att öka användningen bioenergi på ett ekonomiskt och miljömässigt optimalt sätt. Bland Svebios medlemmar finns företag och privatpersoner som är engagerade i hela bioenerginns försörjningskedja, från råvaruproduktion till slutanvändning. Många är verksamma med produktion och handel med biobränslen från skogsbruket: skogsägarföreningar, skogsföretag, skogsindustrier, företag som handlar med fasta biobränslen, entreprenörer, tillverkare av utrustning, konsulter och forskare.

Bioenergin frånvarande i rapporten

Det som främst slår oss vid genomläsning av rapporten är att mycket lite sägs om skogen som bioenergi- och klimatresurs. Det är förvånande med tanke på den viktiga roll som skogen har både globalt och i Sverige för att klara klimatutmaningen.

Redan i den skogshistoriska genomgången försummas att uppmärksamma skogens roll för klimatet. Den ökade tillväxten i de svenska skogarna under de senaste 120 åren, den ökade skogsproduktionen och det kraftigt ökande skogsförrådet har haft stor betydelse genom ökad kolinbindning, ökad upplagring av kol i produkter och ökad substitution både av material med hög klimatpåverkan och av fossila bränslen. Hela 37 procent av den svenska energianvändningen består av bioenergi, huvudsakligen från skogen. Här är Sverige ett globalt föredöme, i början av 1970-talet var bioenergin under 15 procent av den svenska energianvändningen

Att ytterligare utveckla denna strategi bör vara en central del av den svenska klimatpolitiken. Man kan då gärna utgå från den rapporten "[Bioenergi på rätt sätt](#)" gemensamt producerad av de fyra myndigheterna Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen 2017. Den visar på ett möjligt uttag av upp till 80 fler TWh per år utöver dagens 130 TWh från Svenskt skogs- och jordbruk. En ökad produktion i skogen är grunden, som ger ytterligare ökad inbindning av kol, ökad skörd och ökad substitution. Rapporten "Skogsskötsel med nya möjligheter" borde därför framhäva behovet av metoder för detaljerade analyser av dessa kolbalanser. Även en principiell diskussion om stöd för ökade klimatinsatser borde ha presenterats med syfte att likställa och jämföra skogsbrukets klimateffekter med tekniska system som CCS, artificiell fotosyntes mm.

I den skogshistoriska genomgången saknar vi ett avsnitt om skiftesreformernas betydelse, med åtföljande uppdelning av byarnas skogar i enskilda skogsskiften. Vi är övertygade om att denna privatisering av skogsmarken, tillsammans med framväxten av marknader för timmer och massaved, innebar en kraftig stimulans för skogsvård och tillväxt. De enskilda markägarna fick ett direkt intresse för att skapa mervärde i skogen, som de också kunde föra vidare till sina efterkommande.

Ta vara på avsatta arealer

Frågan om hur stor areal som ska avsättas för naturskydd har skapat låsningar i debatten. Rapporten visar att 31 procent av den svenska skogsarealen är undantagen från produktivt skogsbruk genom olika typer av undantag, skydd och avsättningar. Samtidigt som dessa undantagna marker har positiva värden för biodiversitet och naturvård innebär de ett produktionsbortfall som har negativa klimateffekter genom utebliven substitution och därmed större växthusgasutsläpp.

Enligt Svebios uppfattning borde man analysera möjligheterna att ta vara på bioenergi även inom dessa arealer. Vi tror inte att det i längden är konstruktivt att arbeta med en förenklad svartvit uppdelning i skyddad skog/icke skyddad skog. En uppmjukad gränsdragning skulle kunna ge positiva effekter för klimatet:

. Många naturvårdsobjekt måste skötas för att inte förlora sin unika biotop och biodiversitet. Det kan till exempel handla om att gynna vissa trädslag och ta bort arter som annars kan minska livsförutsättningarna för önskade arter. En sådan skötsel innebär att det skapas volymer av biomassa som kan användas som energi. Natur som bara "växer igen" är inte alltid bäst för biodiversitet och naturvård inom objekten. Här finns positiva synergieffekter mellan klimatnytta och naturvård.

. När skogen åter vuxit upp på slutavverkningarna kan man eventuellt skörda en del av den tillväxt av biomassa som sker inom hänsynsytor som avsattes vid avverkningen.

. Impediment, marginella marker, tätortsmark och tätortsnära mark som inte ger ekonomiskt underlag för skogsproduktion kan ge viss produktion av biomassa för energiändamål.

. Med minskad husbehovstäkt av ved och minskade mängder husdjur uppstår också ökade volymer biomassa i jordbrukslandskapet. SLU har visat att det här kan finnas stora volymer sly och buskar, men säkert också träd som det inte är lönsamt att leverera som timmer och massaved med som kan bli energived.

Vi föreslår att myndigheterna gemensamt kartlägger möjligheterna att skörda energiråvara också inom ramen för de 31 procent mark som idag inte är föremål för produktivt skogsbruk, med restriktionen att detta inte får ske på bekostnad av naturvärden och biodiversitet.

Synpunkter på konkreta förslag

När det gäller de olika konkreta åtgärder för produktionsökning som förs fram i rapporten vill vi framhålla följande:

. Skogsgödsling kan ge betydande avkastningsökning på vissa typer av marker, och effekten kan vara dramatisk, vilket framgår av de gödslingsförsök som gjorts av SLU, exempelvis vid Flakaliden. Med tanke på de positiva klimateffekterna av produktionsökning menar vi att man bör vara positiv till gödsling på sådana marker. Gödsling kan samordnas med återföring av ren träaska från förbränning av rena trädbränslen.

. Vid odling och plantering på nedlagd åker är det naturligt att använda växter och trädslag som ger bästa möjliga avkastning. Men i skogsbruket råder en mycket mer restriktiv hållning till nya trädslag. Vi håller med om att man nu kan öppna för ökad användning av nya trädslag.

. Frågan om hantering av dikade torvmarker bör utredas. Där det växer skog på dikad torvmark av tillräcklig mäktighet bör man överväga att utvinna torvlagret och använda för sameldning med biobränslen. Ur klimatsynpunkt innebär de dikade torvmarkerna ett betydande växthusgasutsläpp, som idag inte bokförs fullt ut.

. Vi saknar en diskussion om positiva synergieffekter av biobränsletäkt. Skörd av stubbar kan underlätta återplantering på hyggen och minska problem med rotröta. Ökad röjning och gallring kan ge ökad skörd av grot. Råvaruflödena till kommande bioraffinaderier kan även innebära möjligheter till väsentliga synergier genom tillvaratagande av en större andel av biomassan.

Svenska Bioenergiföreningen

Gustav Melin
VD

Kjell Andersson
Näringspolitisk chef